

De Mobiliteitsbeweging

The Lodge 2.0

Wat hebben we gedaan...

16:00 uur **Afronding en conclusie** door *Nathan de Groot, moderator* en *Marco te Brömmelstroet, UvA*

BLOK 3: AANBIEDING VAN KENNISAGENDA 1.0

16:10 uur **Interview met directeuren van de metropoolregio's over beleidsvernieuwing**
met *Emiel Reiding, directeur Metropoolregio Amsterdam*, *Maurits Hoeve, directeur Metropoolregio Utrecht* en *Harriët Tiemens, directeur Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen*.
door *Edwin van Uum, UUM*

16:30 uur **Vraaggesprek met Kees van der Burg, DG Mobiliteit van Ministerie van IenW**
door *Nathan de Groot, moderator* en *Marco te Brömmelstroet, UvA*

BLOK 2: PROEVERIJ VAN DE MOBILITEITSBEWEGING

16:40 uur **Maak jezelf cognitief lenig met De Mobiliteitsbeweging!**
1. Mini Mobiliteitssafari
2. Het Rad van Fortuin
3. Ontwerpend Onderzoek
4. Mini-onderzoeken Mobiliteit

17:40 uur Break: eten en drinken

BLOK 1: WALK THE SQUARE - DEBAT

18:20 uur **In gesprek over dilemma's in mobiliteit van de toekomst**
door *Marco te Brömmelstroet, UvA*

18:55 uur **Welkom en introductie** door *Edwin van Uum, UUM* en *Marco te Brömmelstroet, UvA*

19:00 uur Inloop met borrel

Afronding en conclusie

Wat heeft deze bijeenkomst opgeleverd?

Opbrengst? Nieuwe inzichten?

door *Marco te Brömmelstroet, UvA* en *Nathan de Groot, moderator*

Conclusies en vervolg

Het is belangrijk om te schakelen tussen verschillende denkwijzen bij het maken van mobiliteitsbeleid. Door meervoudigheid en cognitieve lenigheid stellen we andere vragen aan beleid, wetenschap en ondersteunend onderzoek. Vragen die we niet zouden stellen als we binnen ons eigen narratief zouden blijven denken. Verschillende domeinen moeten bewegen in samenhang met elkaar. Daarnaast is er lef nodig, bij ambtenaren en bestuurders, onderzoekers en ontwerpers.

De Mobiliteitsbeweging, dat ben jij! Tot nu toe bestond de groep vooral uit mensen uit het mobiliteitsdomein. Om het goede gesprek te voeren is verbreding van de groep nodig. In de komende maanden zetten we in op het verder uitbouwen van De Mobiliteitsbeweging. Zo zijn er lijntjes gelegd voor een vervolg met NWO en NWA, met de Lichtkogel, de vijf metropoolregio's en het fonds creatieve industrie.

BLOK 3: AANBIEDING VAN KENNISAGENDA 1.0

Interview met directeuren van de M5

Vernieuwing in mobiliteitsbeleid metropoolregio's M5

met..

Emiel Reiding, *directeur Metropoolregio Amsterdam*

Maurits Hoeve, *directeur Metropoolregio Utrecht*

en **Harriët Tiemens**, *directeur Groene Metropoolregio*

door *Edwin van Uum, UUM*

Interview met directeuren van de M5

Edwin van Uum (bureau UUM) interviewt de drie directeuren van de metropoolregio's: Emiel Reiding van metropoolregio Amsterdam, Harriët Tiemens van de Groene Metropoolregio en Maurits Hoeve van metropoolregio Utrecht.

Urgentie en meerwaarde meervoudig denken

De regio's zien beleidsvernieuwing als urgent, omdat huidige opgaven vragen naar andersoortige oplossingen. De directeuren zien ook dat de lenigheid toeneemt bij veel mensen, maar bij sommige ook niet. Het BO-MIRT traject is bijvoorbeeld weinig veranderd in de afgelopen jaren. Ook zijn de huidige systemen verankerd in wetgeving, wat verandering moeilijk maakt. Harriët vraagt zich af of mensen ook echt verandering willen. Maurits Hoeve benoemt dat vooral het mobiliteitsdomein vast zit, omdat iedereen vanuit zijn eigen hokje denkt.

De Mobiliteitsbeweging zet de regio's aan het denken, omdat de beweging ook vragen stelt die buiten de ruimtelijke ordening en het mobiliteitsdomein vallen. De meerwaarde van De Mobiliteitsbeweging zit ook in het creëren van een vrije tussenruimte met de vijf metropoolregio's en het ministerie van IenW waar vrij gedacht kan worden. Deze ruimte zit tussen de formele overleggen in.

Aanbieding kennisagenda 1.0

Waarom en meerwaarde van de kennisagenda?

Aan

Kees van der Burg

DG Mobiliteit

Ministerie van IenW

door

Marco te Brömmelstroet, UvA

Aanbieding kennisagenda 1.0

Marco te Brömmelstroet (UvA) overhandigt de kennisagenda 1.0 aan Kees van der Burg, directeur mobiliteit bij het ministerie van IenW.

Waarom en meerwaarde van de kennisagenda?

Cognitieve lenigheid en meervoudig denken staan centraal in de kennisagenda en uit zich ook in de vorm: geen beleidsnota, maar een notitieblok. Volgens Kees is deze lenigheid nodig om in het systeem te knutselen, maar soms is er ook starheid nodig. Het systeem moet werken. Een fundamentele verandering van mobiliteitssysteem zit op de onderste lagen: de waarden en doelen van het systeem. Met alleen cijfers en feiten, de bovenste lagen van het systeem, verander je het systeem niet fundamenteel. Wat is de essentie van het systeem? Waar gaat het echt over? Het systeem loopt altijd achter. Kees en Marco praten over wat er moet veranderen. In ieder geval zou het continue wisselen van perspectieven als vaardigheid centraal moeten staan (cognitieve lenigheid). Daarnaast moet het mobiliteitsdomein beter in staat worden om mensen van buiten toe te laten. Hoeveel mensen in het mobiliteitsdomein zijn, of praten met, een ecooloog of arts?

Proeverij: De Mobiliteitsbeweging

Tijdens de proeverij van De Mobiliteitsbeweging splitst de groep zich op. In vier deelsessies oefenen de deelnemers met cognitieve lenigheid en meervoudig denken. In de mobiliteitssafari gaan deelnemers op zoek naar de ‘big five’ aan mensbeelden in het stationsgebied van Den Haag CS. Het rad van Fortuin maakt onverwachte combinaties tussen verstedelijking, mobiliteit en andersoortige narratieven. Bij de sessies ontwerpend onderzoek en mini onderzoeken stellen we respectievelijk andersoortige beelden en kennisvragen voor mobiliteit centraal.

Mini mobiliteitssafari

door *Klaartje Arntzen, RWS* en *Bart Groen, UUM*

Rad van Fortuin

door *Edwin van Uum, UUM* en *Mathijs Dielissen, UUM*

Ontwerpend onderzoek

door *Alan Hoekstra, RWS* en *Nathan de Groot, moderator*

Mini onderzoeken

door *Rick Lindeman, RWS*, *Olaf Jonkeren, KiM* en *Arie Bleijenberg, Koios Strategy*

Mini Mobiliteitssafari

Kijk anders naar mobiliteit door..

..verschillende mensbeelden:

- **Homo economicus** – rationele individualist
- **Homo ludens** – spelende mens
- **Homo faber** – makende mens
- **Homo socialis** – sociale mens

Check [deze link](#) voor de verslagen van de mobiliteitssafari's!

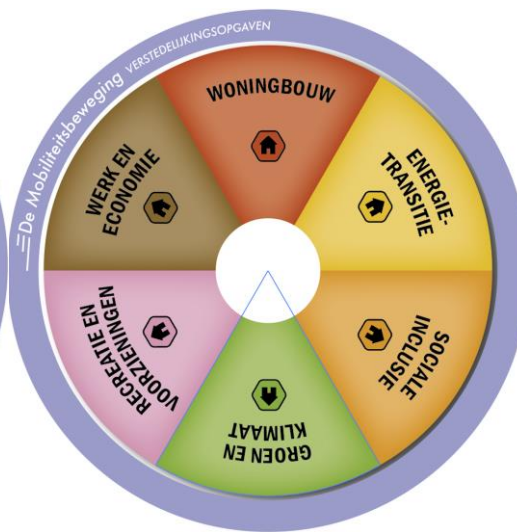
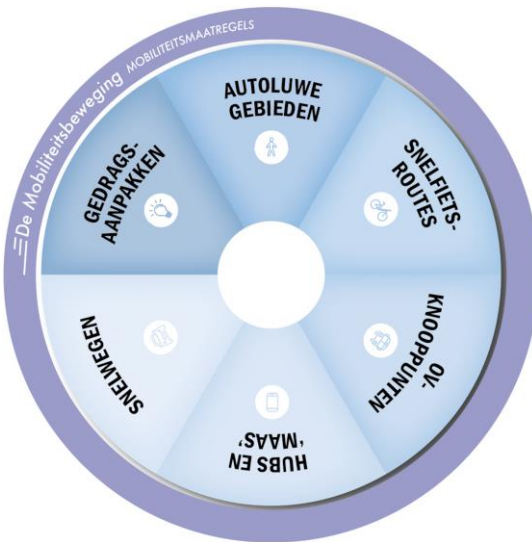
Het Rad van Fortuin

Kijk anders naar mobiliteit door..

..onverwachte combinaties tussen

- mobiliteit
- verstedelijking en
- narratieven.

Check [deze link](#) voor de verslagen van de M5-Werkplaatsen

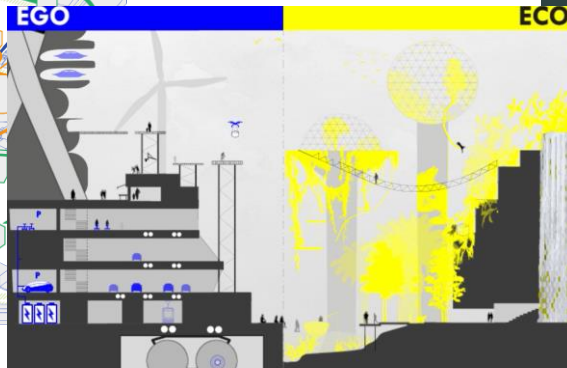
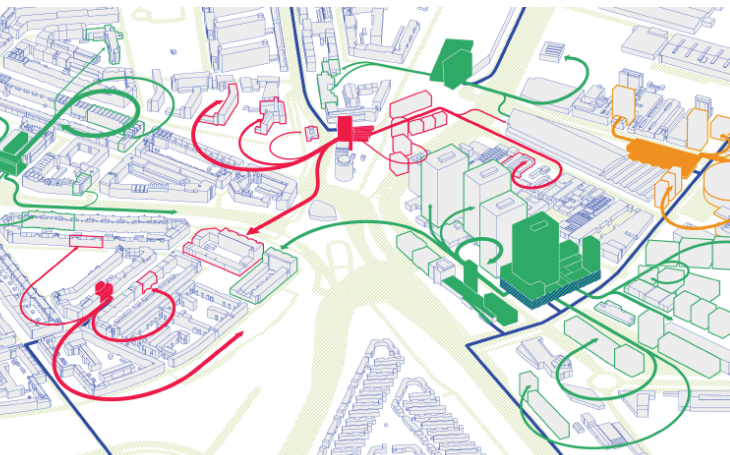
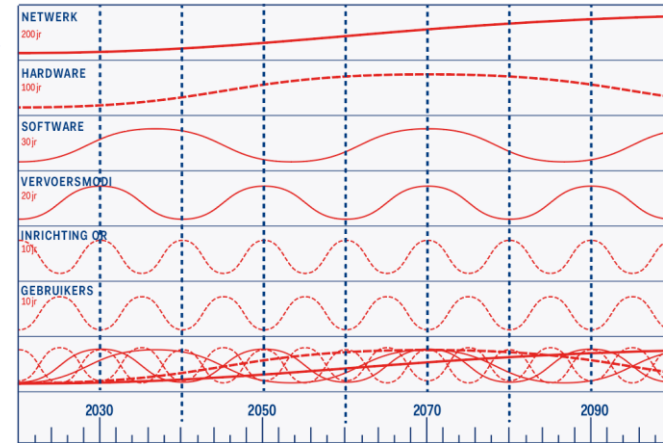

Ontwerpend onderzoek

Kijk anders naar mobiliteit door..

..nieuwe beelden van mobiliteit voor de toekomst

Check [deze link](#) voor resultaten van de ontwerpended onderzoeken!

Intensiveren van lokale netwerken en interactie tussen cycliflers en wijken
 Regionaal verkeer en snelheid van verkeer is drastisch verminderd.
 Er ontstaat ruimte voor vergroening en nieuw stedelijk programma

— rolgroene verlichting — meerkolofner — breuklijner

Mini-onderzoeken

Kijk anders naar mobiliteit door..

..andersoortige kennisvragen
centraal te stellen bij
mobiliteitsonderzoek.

Check [deze link](#) voor resultaten van de mini-onderzoeken

BLOK 1: WALK THE SQUARE - DEBAT

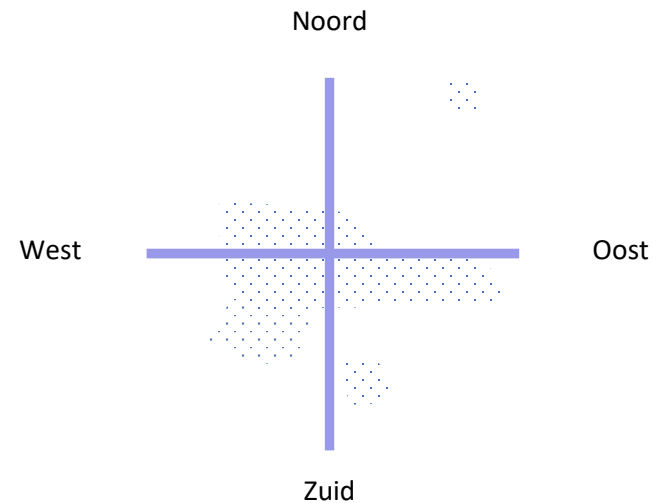

Walk the square

Walk the line – maar dan met een assenkruis

Tijdens het walk-the-square debat kregen de deelnemers stellingen en moesten ze zich op basis van wat voor hun van toepassing is plaatsen in een assenkruis op de grond.

Als eerste oefening plaatste de groep zich op het assenkruis op basis van waar ze vandaan kwamen in Nederland. De stippen in het onderstaande assenkruis geven ongeveer aan hoe de groep is verdeeld.

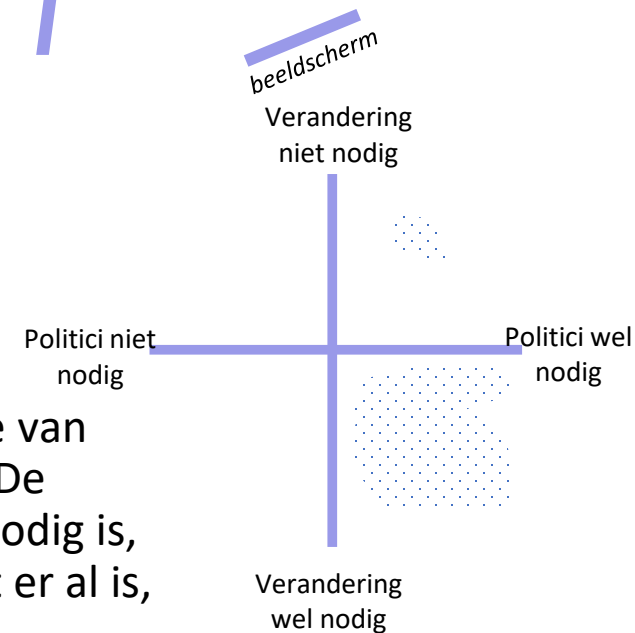
Walk the square: stelling 1

De eerste twee stellingen die centraal stonden waren:

- **Radicale verandering van mobiliteit is nodig**
- **Politici zijn nodig voor verandering van mobiliteit**

Het gesprek bij deze stellingen begon over de woordkeuze van 'radicaal'. Radicale verandering is niet altijd de oplossing. De meeste deelnemers vinden dat radicale verandering wel nodig is, en dat politici daar een rol bij spelen. "We itereren op wat er al is, maar niet op wat er kan zijn". Durf ontbreekt! Dat zei een deelnemer over het lef bij ambtenaren en bestuurders. Een aantal deelnemers vind de radicale verandering niet per se nodig: "in Nederland is de bereikbaarheid top!".

Sommige deelnemers die verandering nodig vinden zien dat het systeem te sterk is. Ze vragen zich of hoe ze de andere invalshoeken meekrijgen in het gesprek over de verandering van mobiliteit.

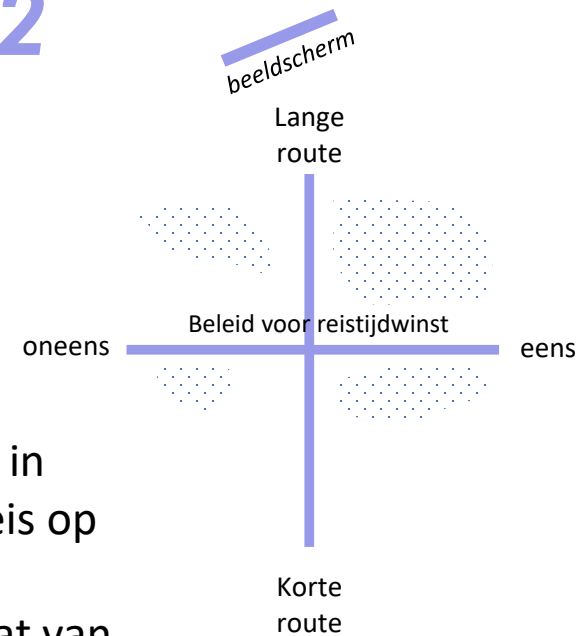
Walk the square: stelling 2

Het tweede paar stellingen dat centraal stond was:

-Ik neem zelf de kortste route

-Het doel van mobiliteitsbeleid is reistijdwinst

Het gesprek ging erover dat de keuze voor de kortste route in principe het meest logisch is. Daartegenover staat dat de reis op zichzelf ook leuk is en een langere route je in staat stelt om andere dingen en mensen te zien. Onderweg zijn is een staat van 'zijn'. Er was discussie over de kortste route vs. de snelste route. Kies je de route op basis van de afstand of op basis van de reistijd?

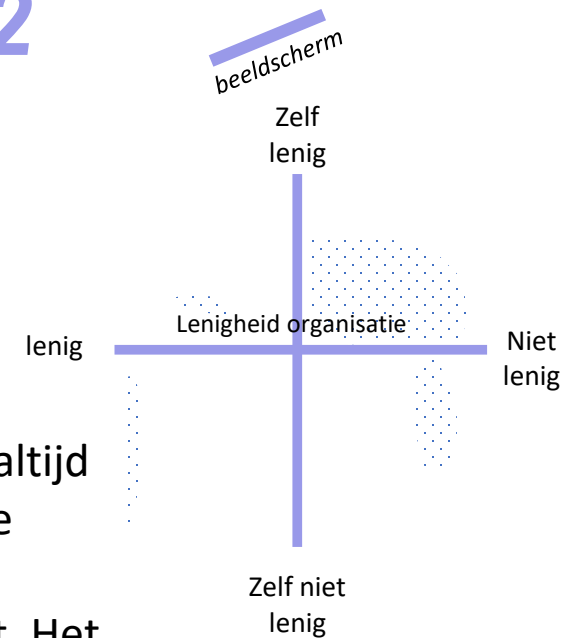

Walk the square: stelling 2

Het laatste paar stellingen dat centraal stond was:

- Mijn organisatie zit vast in een manier van denken
- Ik ben zelf heel cognitief lenig

Hier zei een deelnemer dat hij zijn best doet, maar het niet altijd gaat. De lenigheid komt met kleine veranderingen. Bepaalde personen, *witte raven*, in een organisatie spelen daarin een belangrijke rol. Er is lef nodig om anders te doen dan de rest. Het punt kwam naar voren dat het misschien niet per se erg was dat er nog starre partijen zijn. De groep zag wel dat het mobiliteitssysteem vastloopt, en dat er daarom nieuwe oplossingen verzonnen moeten worden.

Welkom en introductie

Wat is de Mobiliteitsbeweging?

De Mobiliteitsbeweging is een samenwerkingsverband dat onder aanvoering van Marco te Brömmelstroet (UvA) en Edwin van Uum (UUM) stapsgewijs toewerkt naar een nieuwe kennisagenda voor het mobiliteitsdomein. Het is breed gezamenlijk denktraject dat heel verfrissend werkt in de zoektocht naar 'mobiliteit van de toekomst'. Dit is belangrijk voor het bepalen van de betekenis en kennis voor de infrastructuur van de toekomst. Vandaar dat Rijkswaterstaat de opstart van dit traject mogelijk maakte.

Wat gaan we doen (na) vandaag?

Na ruim een jaar werken aan De Mobiliteitsbeweging gaan we aan de slag met vervolglijnen voor een uitwerking van de kennisagenda. We willen dit doen met een breder draagvlak: jij bent onderdeel van De Mobiliteitsbeweging! We zien drie concrete vervolglijnen:

1. **Wetenschapslijn** – koppeling aan NWA- en NWO onderzoeken
2. **Ontwerplijn** – ontwerpend onderzoek en open oproep
3. **Beleidslijn** – innovaties in mobiliteitsbeleid M5 en IenW

